

PRITARTA
Kauno miesto savivaldybės tarybos
2015 m. birželio 30 d.
sprendimu Nr. T-381

PATVIRTINTA
Kauno mokyklos-darželio „Rūtelė“ direktoriaus
2015 m. Liepos 10 d.
Įsakymu Nr. V-29.

KAUNO MOKYKLOS-DARŽELIO „RŪTELĖ“ IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Duomenys apie ugdymo įstaigą

Švietimo teikėjo pavadinimas	Kauno mokykla-darželis „Rūtelė“
Darbo forma	dieninė
Grupė	bendrojo ugdymo mokykla
Tipas	Mokykla-darželis
Paskirtis	ugdymas pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo programas
Adresas	Kalniečių g. Nr. 167, LT-50152 Kaunas
Įmonės kodas	191635156
Steigėjas	Kauno miesto savivaldybė
Elektroninis paštas	rutelesdm@rutele.kaunas.lm.lt
Interneto svetainės adresas	www.rutele.kaunas.lt
Telefonas	(8 37) 33 24 71

Mokykla-darželis „Rūtelė“ yra edukacines, socialines, kultūrinės funkcijas atliekanti švietimo įstaiga, kuri tenkina vaiko, šeimos ir bendruomenės poreikius. Įstaigoje užtikrinamas vaiko saugumas ir socializacijos tęstinumas tarp trijų svarbiausių grandžių – ugdymo šeimoje, ikimokyklinėje įstaigoje, pradinėje mokykloje. Įstaiga priklauso Kauno Žaliakalnio seniūnijai.

Mokykla-darželis savo veiklą grindžia Lietuvos Respublikos konstitucija, Lietuvos Respublikos švietimo ir kitais įstatymais, Vaiko teisių konvencija, Lietuvos valstybės nutarimais. Ikimokyklinių grupių ugdymo turinio kūrimas grindžiamas įstaigos bendruomenės – pedagogų ir tėvų bendradarbiavimu, demokratinėmis nuostatomis, atliepiant miesto ir šalies viziją, Kauno

miesto savivaldybės Švietimo skyriaus strateginius planus, mokyklos-darželio „Rūtelė“ strateginį planą.

Mokykloje-darželyje „Rūtelė“ veikia ikimokyklinio ugdymo grupės. Įstaigoje vaikai ugdomi nuo trejų metų. Taip pat veikia viena priešmokyklinio amžiaus grupė ir pradinės klasės. Vaikai, baigę ikimokyklinio ugdymo grupes pereina į priešmokyklinę grupę, o ją baigę – į pirmąją klasę. Vaikų nuo 3 metų iki 10–11 metų ugdymo tęstinumas suteikia dideles galimybes pasiekti konkrečių tikslų.

Ikimokyklinis ugdymas teikiamas vaikams nuo 3–5(6) metų. Grupę lanko mišraus amžiaus vaikai. Darželio grupės dirba nuo 7.30 iki 19.30 valandos.

Vaikų poreikiai

Didžiąją vaikų veiklos dalį sudaro žaidimai. Todėl labai svarbu, kad veiklos centrai būtų aprūpinti įvairiapusiškais priemonėmis. Auklėtojos kas 1–2 savaites centruose atnaujina ir keičia priemones. Naujos priemonės sužadina vaikų smalsumą, norą pažinti ir suteikia naujų mokymosi galimybių.

Išryškėjus vaiko gabumams vienai ar kitai sričiai, kalbamasi su tėvais ir sudaromos sąlygos tiems gabumams vystyti. Vaikai, turintys meninių gebėjimų ar norintys kurti, gali lankyti muzikos, menų studijos dailės ir keramikos užsiėmimus. Vaikams, mėgstantiems sportą, sudarytos sąlygos lankyti futbolo, šachmatų ir krepšinio treniruotes.

Vaikams su kalbos ir komunikacijos sutrikimais teikiama kvalifikuota logopedo pagalba.

Tėvų ir bendruomenės poreikiai

Sužinoti bendruomenės lūkesčius ir nuomonę du kartus per metus (kartais ir dažniau) atliekamos apklausos. Remiantis gautais duomenimis, sprendžiamas darželio darbo laiko, vaikų maitinimų skaičiaus, darbo vasaros metu, papildomo vaikų ugdymo organizavimo, ugdymo proceso organizavimas ir ugdomosios aplinkos kūrimo klausimai.

Tėvų pageidavimu vaikams vykdomos edukacinės programos miesto muziejuose. Visi darželio ugdytiniai organizuotai vyksta į Kauno valstybinį lėlių, Kauno valstybinį muzikinį, Nacionalinį Kauno dramos teatrus.

Įstaigos savitumas

Įstaiga turi nemažai edukacinių aplinkų. Ugdymas vykdomas ne tik grupėse, bet ir muziejuje, lėlių teatre, dailės studijoje, bibliotekoje, sporto ir muzikos salėse. Nuolat lankomi mieste esantys kultūros ir edukaciniai objektai: ikimokyklinių įstaigų saugaus vaiko ugdymo

centras, VDU Botanikos, Lietuvos zoologijos sodai, Kauno T. Ivanausko zoologijos muziejus, Vaikų literatūros muziejus, Kauno valstybinis muzikinis, Nacionalinis Kauno dramos teatrai. Plėtojama socialinė partnerystė su odontologijos klinika „Neodenta“, UAB „Kauno švara“. Jau daugelį metų darželio pedagogai ugdymą organizuoja rengdamos projektus, kurie apima visas amžiaus grupes.

Kiekvienais metais vyksta ypač vaikų ir mokinių laukiama Kaziuko mugė, Šviesos, sporto, „Sveika, vasara!“ šventės. Sporto šventės vyksta kiekvieną rudenį ir pavasarį.

Įstaigos struktūra sudaro galimybes skirtingo amžiaus vaikams (nuo 3 metų iki 11 metų) lankyti vieną ugdymo įstaigą. Išvengiama adaptacijos problemų. Patogu ir vaikų bei mokinių tėveliams, kurie augina skirtingo ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikus.

Erdvus mokyklos-darželio kiemas. Turime vaismedžių sodą, auga įvairūs medžiai, kurie ne tik puošia teritoriją, bet ir suteikia galimybę eksperimentavimui, tyrinėjimui ir pažinimui.

Aktyvi ir kompetentinga mokyklos-darželio „Rūtelė“ taryba. Visi įstaigos darbuotojai ir didžioji dalis tėvelių įstaigai skiria dviejų procentų pajamų mokesčio lėšas. Atliekamas vidaus auditas rodo, kad, įstaigos darbu, sąlygomis, atmosfera klientai ir darbuotojai yra patenkinti.

Pedagogų, specialistų pasirengimas

Mokykloje-darželyje „Rūtelė“ dirba kompetentingi pedagogai, kurie geba ugdyti vaiko kompetencijas, suteikti jiems pagalbą, atsižvelgiant į individualius ar specialiuosius ugdymosi poreikius, galimybes, išvelgti daromą pažangą, įvertinti pasiekimus ir numatyti veiklas ir priemones tolesniai pažangai. Tai ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio ugdymo, muzikos specialistai. Turime keturias ikimokyklinio ugdymo pedagoges, iš kurių viena įgijusi auklėtojos metodininkės kvalifikacinę kategoriją, trys – vyresniosios auklėtojos kvalifikacinę kategoriją. Svarbiausias auklėjimo metodas- paties pedagogo gyvenimo būdas: jo siekis tobulėti, jo kilnumas, kultūra, jo jausmai, paties pedagogo dvasinis tobulėjimas, jo pakylėjantis žodis vaikui.

Įstaigos pedagogų kredo: „Grožį bei gyvenimo harmoniją savo aplinkoje kuriame per grožį ir harmoniją savo viduje. Tai turi tapti natūralia žmogaus būseną...“

Įstaigos filosofija

Šioje ikimokyklinio ugdymo programoje orientuojamasi į vaiko savistabos, savivokos, teisingumo ir atsakomybės jausmą. Didžiausias dėmesys skiriamas emocinio intelekto lavinimui. Svarbu, kad vaikas suvoktų savo patirtį ir realiai gebėtų ja pasinaudoti, kuriant dorinėmis vertybėmis grįstą santykį su savo aplinka, gebėtų atpažinti savo ir aplinkinių emocijas, jas įvardinti ir objektyviai įvertinti.

Jau nuo mažens vaikai turi būti skatinami padėti suaugusiems. Vaikai taip mėgsta, kai vyresnysis prašo jų pagalbos. Suaugusieji net specialiai turėtų sukurti situacijas pagalbai priimti. Vaikai nuolat mokomi paslaugumo ir pagarbos vyresniesiems.

Vaikai turi būti mokomi galvoti ne tik apie save, bet apie kitus, atrasti džiaugsmą, teikiant malonumą aplinkiniams. Puoselėjama vaiko asmenybė bendradarbiavimo ir pagalbos dvasia, mokoma atjausti ne vien žmogų, bet ir gyvūnus bei augalus. Vaikai geba ir paprastuose dalykuose pastebėti grožį. Reikia tik sudaryti tam sąlygas ir nukreipti vaikus tinkama linkme. Muzikos, dailės ir keramikos užsiėmimai padės atrasti muzikos, spalvų grožį. Pasivaikščiojimų kieme metu vaikai ieškos grožio paprastuose dalykuose: gėlės žiede, rasos laše, nukritusio lapo spalvose, formoje ir pan. Grožinės literatūros pagalba lavinamas emocinis intelektas. Dėmesys kreipiamas į naudingus ir patrauklius dalykus. Draudimus galima pakeisti galimybėmis.

Įstaigos pedagogams artimos humanistinės pedagogikos idėjos, ekologinis ugdymas. Žmogus ir gamta neatsiejama. Vaikas priimamas toks, koks jis yra. Humanistinė pedagogika pačiu gyvenimu auklėja vaikus, tai nuolatinis dialogas su vaikais. Ugdymo procesai vadovaujasi bendradarbiavimo, dvasinės bendrystės, abipusio supratimo, pasitikėjimo, kūrybingo kantrumo, laisvo pasirinkimo, pažinimo džiaugsmo ir meilės principais. Ypač pabrėžiama vaiko saviraiškos galimybių svarba ugdymo procese. Pedagogui keliami aukšti dvasiniai reikalavimai.

Įstaigai tinkama „Geros pradžios“ ugdymo metodika, nes ugdymas orientuotas į vaiką, skatinama vaiko asmenybės sklaida ir glaudus bendravimas su šeima. Vaikai turi norimos veiklos pasirinkimo laisvę, patys renkasi veiklą viename ar kitame centre. Ugdymo procese tiek darželyje, tiek ir mokykloje aktyviai dalyvauja šeima. Ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo pedagogai išklaušę „Geros pradžios“ ugdymo metodikos seminarus. Visi pedagogai dalyvauja humanistinės pedagogikos asociacijos rengiamuose seminaruose ir skaitymuose.

Vadovaudamiesi „Geros pradžios“ ugdymo metodika ir grupėse turint atskirus miegamuosius, grupių pedagogai suskirsto fizinę grupės erdvę į veiklos centrus, kuriuose vaikai gali saugiai judėti ir veikti. Vaikai turi asmeninę erdvę savo daiktams pasidėti. Pedagogai atsižvelgia į kiekvieno vaiko unikalius poreikius ir ugdimosi potencialą, skatina vaikų savivoką, gebėjimą rasti norimą informaciją. Auklėtojos naudoja teminio ugdymo strategiją, t. y. parenka temas ir pasiūlo veiklą, kuri remiasi anksčiau vaikų įgytomis žiniomis ir įgūdžiais arba naudoja vaikų pasiūlytas temas. Individualiai veiklai numatomos lengvesnės ir sunkesnės užduotys vaikams, kad vaikui galėtų pasiūlyti užduotį pagal jo gebėjimus ir amžių.

Vaikai, baigę ikimokyklinio ugdymo programą, nuosekliai ir be streso pereina į priešmokyklinę grupę, kurioje taip pat taikoma „Geros pradžios“ metodika. Ugdytiniai gebės dalintis žaislais ar kitais daiktais su kitais, mokės patys norimam darbui pasirinkti atitinkamas priemones, iškilusius konfliktus bandys spręsti taikiais būdais. Vaikai gebės dirbti ir

bendradarbiaudami, ir savarankiškai. 1–2 klasėse taip pat išlieka „Geros pradžios“ metodikos elementai.

Regiono ypatumai

Tekėdama per Kauno miestą Nėris skiria Žaliakalnio regioną nuo Vilijampolės. Mokykla-darželis „Rūtėlė“ priklauso Žaliakalnio seniūnijai, kuri turi nemažai žymių Kauno objektų: Zoologijos sodas, Dariaus ir Girėno sporto rūmai ir paminklas, vienas iš seniausių Europoje miesto parkų – Ažuolyno nacionalinis parkas, Žaliakalnio funikulierius, Prisikėlimo bažnyčia. Netolimi objektai – Kauno medicinos universiteto klinikos, prekybos centras „Hyper Maxima“, paminklas Lietuvos partizanų vadui A. Ramanauskui-Vanagai, Kauno technikos kolegija, kurios kieme auga nuolat vaikų lankomas senolis ažuolas. Minėti objektai padeda kurti ir įvairinti ugdymo procesą, taikyti netradicinius ugdymo(si) būdus ir formas.

Programos paskirtis

Programa skiriama Kauno mokyklos „Rūtėlė“ auklėtiniams nuo 3 iki 5(6) metų amžiaus.

Tikslai, uždaviniai, didaktinės nuostatos yra bendri visiems ikimokyklinukams todėl, kad programa vykdoma vieningai, nuosekliai ir palaipsniui nuo 3 metų. Dauguma temų kartojasi ir priešmokyklinio ugdymo programoje, tačiau temos vystomos pagal vaikų amžių ir jų gebėjimus. Temos parinktos atsižvelgiant į metų laikus ir kalendorines šventes.

Perspektyva

Ikimokyklinio ugdymo programa bus atnaujinama pasikeitus situacijai, poreikiams ar ugdymo tendencijoms. Ugdymo turinys gali būti papildomas arba dalinai pakeičiamas ir po vienerių metų.

II. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Mūsų misija – ugdyti mažą žmogų, padėti jam tapti laimingu žmogumi. Tai įgyvendiname, vadovaudamiesi šiais principais:

Pavyzdžio principas - ugdytume labai svarbūs visi, kurie yra šalia augančio, bręstančio žmogaus. Nuo kiekvieno iš jų priklauso, koks jis bus užaugęs, kokia bus jo pasaulėžiūra, vertybių sistema. Svarbus pedagogų, tėvų ir vaikų nuolatinis bendravimas ir mokymasis pagarbos ir meilės kito žmogaus atžvilgiu. Vaiko dorovė priklauso ir nuo to, kaip su vaiku elgiamasi ne tik namuose,

bet ir darželyje. Todėl kasdieniai auklėtojos ir vaiko santykiai grindžiami pagarba, geranoriškumu, mokėjimu suprasti kitą, draugiška pagalba, tolerancija. Šios savybės ugdomos asmeniniu pavyzdžiu.

Emocinio kryptingumo principas – ugdymas grindžiamas vaikų gebėjimu atpažinti savo ir aplinkinių emocijas, jas įvertinti, lavinti emocijų intelektą. Išlavinta savivoka, savitvarda, atjauta, menas klausytis, taikus konfliktų sprendimas, bendradarbiavimas – pagrindas vaikų tolimesnei socializacijai.

Partnerystės su šeima principas – geri ugdymo rezultatai pasiekiami tik glaudžiai bendradarbiaujant su šeima, stengiantis sužinoti tėvų nuomonę įvairiais klausimais ir tėvelius nuolat įtraukiant į ugdymo procesą.

Demokratiškumo principas – ugdymas grindžiamas demokratinėmis nuostatomis. Vaikams suteikiama galimybė būti aktyviems, gerbti kitus, atsakyti už savo ir kitų veiksmus, bendrai veikti, kalbėti laisvai ir atvirai. Vaikams sudaromos veiklos pasirinkimo galimybės, kurios ateityje padės pasirengti būsimam priešmokykliniam ugdymui(si).

Prieinamumo principas – visi vaikai yra skirtingi, todėl skiriasi ir poreikiai, gebėjimai, galimybės, mokymosi tempas, būdai, patirtis, asmeninės savybės. Įvertinę kiekvieno vaiko poreikius ir išgales, numatome vaiko ugdymo(si) tikslus, parenkame tinkamiausias priemones ir turinį. Nuolat stebėdami vaiko daromą pažangą, numatome tolesnę ugdymo(si) perspektyvą. Ugdymo turinys taikomas atsižvelgiant į kiekvieno vaiko individualius gebėjimus, poreikius.

Aktyvumo principas – ugdomasi praktiškai veikiant, įtraukiant visus jautimus, vaikai skatinami savarankiškai veikti, ieškoti, reikšti savo nuomonę, nuotaikas, išgyvenimus, sudaromos galimybės rinktis, savarankiškai apsispręsti, pasirinkimo laisvė derinama su atsakomybe už savo veiksmus ir poelgius, žadinami teigiami vaiko išgyvenimai.

Humaniškumo principas - vaikas gerbiamas kaip asmenybė. Skatinamas dvasinis gyvenimas, kad išoriniame pasaulyje jis reikštųsi per meilės, grožio, moralės dėsnius-per dvasios kultūrą. Bendravimas su vaiku kuriamas taip, kad vaikas gauna didžiulę motyvaciją vystyti protinius ir dvasinius gebėjimus.

III. UGDYMO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Ikimokyklinio ugdymo tikslas - atsižvelgiant į vaiko prigimtines galias, jo individualią patirtį, vadovaujantis raidos dėsningumais, padėti vaikui išsiugdyti savarankiškumo, sveikos gyvensenos, pozityvaus bendravimo su suaugusiais ir vaikais, kūrybiškumo, aplinkos ir savo šalies pažinimo, mokėjimo mokytis pradmenis.

Ikimokyklinio ugdymo uždaviniai:

- Sudaryti pagrindus tolesniam ugdymui, kad kiekvienas vaikas per asmens pavyzdį, tyrinėjimus ir bandymus, žaidimą ir kitą veiklą plėtotų individualias fizines, socialines, pažinimo, kalbos ir bendravimo, kūrybines galias, pažintų ir išreikštų save, suvoktų dorines normas ir vertybes, bandytų jomis vadovautis, gebėtų suprasti tai, kas svarbu kitam, padėtų kitam, suprastų, kad visi žmonės lygūs, kiekvienas individualus ir nepakartojamas.
- Pasiiekti, kad vaikas pozityviai bendrautų ir bendradarbiautų su suaugusiais ir vaikais, mokytųsi spręsti kasdienes problemas, atsižvelgiant į savo ir kitų ketinimus, veiksmų pasekmes. Garantuoti vaikui saugų, grįstą pagarba kiekvienam asmeniui, džiugų ir kūrybingą laiką, praleistą ikimokyklinėje grupėje.
- Sudaryti sąlygas, kad vaikai mokytųsi pažinti ir veikti: žaistų, keltų klausimus, tyrinėtų, rinktųsi veiklos būdus ir priemones, samprotautų apie tai, ko išmoko, numatytų tolesnės veiklos žingsnius..
- Sudaryti sąlygas, kad vaikas aktyviai ir kūrybiškai išreikštų save šeimos, ugdymo įstaigos ir vietos bendruomenės gyvenime.
- Užtikrinti sėkmingą vaiko ugdymosi pažangą ir gerus pasiekimus visose 18-oje pasiekimų sričių.

IV. UGDYMO TURINYS, METODAI, PRIEMONĖS

Žmogus – gamtos dalis. Todėl ir ugdymo turinys išdėstytas remiantis gamtos ciklų kaita. Ugdymo turinyje jaučiamas gamtos cikliškumo ryšys su kalendorinėmis šventėmis. Pirštų ir riešo motorika ugdomi kiekvieną dieną, skiriant po 3-4 min. specialiams pratimams, kurie vaikams įdomūs ir reikalingi. Savarankiškumo įgūdžiai puoselėjami kiekvienoje situacijoje, ypač antrame pusmetyje. Šių įgūdžių ugdymas derinamas su ugdytinių tėvais ir dirbama vieningai. Nors prieš temas išryškintos kelios ugdomosios kompetencijos, kurios ryškiausia pasireiškia atskleidžiant tą temą, tačiau jos persipina, viena kitą papildo.

Parenkant temas atsižvelgta į ilgalaikę darbuotojų patirtį, į gamtos cikliškumą, kad temas galima būtų pritaikyti prie darželio sąlygų, turimų ugdymo priemonių, kad būtų puoselėjamas tautiškumas, žmogiškos vertybės ir neatsiejamas ryšys su gamta ir pagarba Žemei.

Kad aiškiau būtų atskleistas turinys, temos išskirtos į potemes. Kiekviena potemė nusako konkrečius veiksmus ir numatomus ugdytinių pasiekimus. Ugdymo turinyje numatomos temos savaitei, dviem savaitėm. Išnagrinėtos temos apibendrinamos ir organizuojama šventė, viktorina ar atliktų darbų, projektų paroda praėjusios temos užbaigimui. Galimos temos, kurias pasiūlo patys vaikai ar susidariusi situacija. Visas siūlomas temas pedagogai pritaiko kūrybiškai.

Kasdien vedamas „Ryto ratas“, du kartus savaitėje vaikai sportuoja sporto salėje ir du kartus savaitėje žaidžia, dainuoja, improvizuoja aktų salėje. Kitas edukacines patalpas (muziejų, biblioteką, meno studiją, seklytėlę, med. kabinetą) galima išnaudoti laisvu metu. Medžiaga veiklos centruose atnaujinama ir papildoma kiekvienai temai.

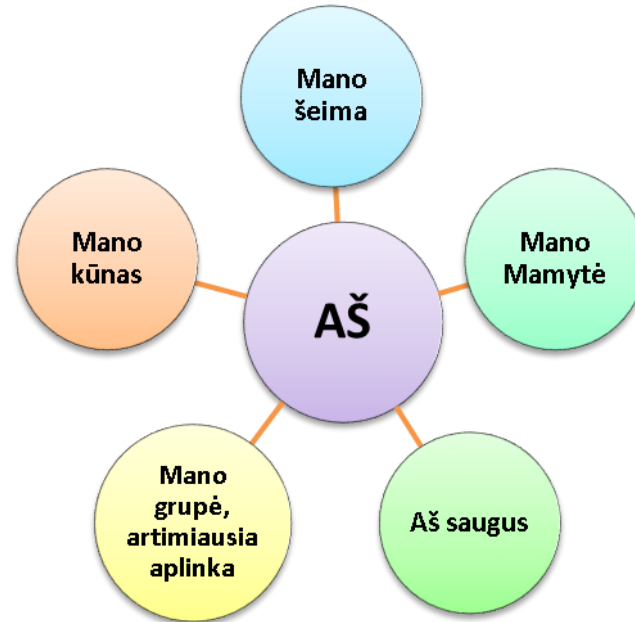
Ugdymo turinys padės sukurti galimybes kiekvienam vaikui susikurti vertybių sistemą ir pasiekti asmeninę brandą, įgyti šiuolaikinėje visuomenėje būtinų kompetencijų. Taip pat pritaikytas ugdymo turinys padės kiekvienam ugdytiniui įgyti kompetencijas būtinas tolesniam mokymuisi ir ugdimuisi.

Metodai: pedagogo pavyzdys, žaidimas, ugdymo aplinkos modeliavimas, stebėjimas, savarankiška vaiko veikla, pokalbis, vaidinimas ir improvizavimas, individuali pedagogo ir kitų specialistų veikla, knygelių skaitymas, edukacinės programos, šventės, projektai ir kita.

Priemonės: vaizdo ir garso medžiaga, muzikos įrašai, logiko primo, logiko piccolo žaidimai ir rėmeliai, manipuliacinės priemonės, IKT, sportinis inventorių, stalo ir konstrukciniai žaidimai, muzikos instrumentai, eksperimentavimo, tyrinėjimų, bandymų įranga, grožinė literatūra, enciklopedijos, įvairūs žaislai, gamtinė medžiaga.

Vaikų žinios, gebėjimai, įgūdžiai ir vertybinės nuostatos yra ugdomos kasdieniu gyvenimu darželyje, atsižvelgiant į pasirinktą temą ir lavintinas kompetencijas. Programos temos yra rekomendacinio pobūdžio. Atsižvelgiant į situaciją, į vaikų poreikius, temos gali būti keičiamos. Visos kompetencijos yra integruotos į kiekvieną temą.

KOMPETENCIJOS	TEMA	GALIMAS TURINYS	APLINKA, UGDYMOŠI MEDŽIAGA
<p>SVEIKATOS</p> <p>KASDIENIO GYVENIMO ĮGŪDŽIAI</p> <p><u>Vertybinė nuostata.</u></p> <p>Noriai ugdomsi sveikam kasdieniam gyvenimui reikalingus įgūdžius.</p> <p><u>Esminis gebėjimas.</u></p> <p>Tvarkingai valgo, savarankiškai atlieka savitvarkos veiksmus: apsirengia ir nusirengia, naudojami tualetu, prausiasi, šukuojasi. Saugo savo sveikatą ir saugiai elgiasi aplinkoje;</p>	<p>„AŠ“</p> <p><i>Tikslas:</i></p> <p>Padėti kiekvienam vaikui adaptuotis naujoje aplinkoje, suvokti kas esąs.</p> <p>Pabrėžti, kad kiekvienas vaikas yra ypatingas, kad nėra pasaulyje kito tokio kaip jis.</p> <p>Džiaugtis vaiko gebėjimais ir jo ypatingumu kartu su juo.</p> <p>Ugdyti pagarbą Motinai ir gyvajai aplinkai.</p>	<p>„Mano grupė, artimiausia aplinka“</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Pasakau, kas aš esu (vardas, pavardė, lytis, tautybė ir kt.). ❖ Mokausi nukopijuoti savo vardą. ❖ Žinau auklėtojų bei grupės draugu vardus. ❖ Įsidėmiu savo vietas grupėje, rūbinėje, prausykloje, miegamajame. ❖ Orientuojuosi veiklos centruose. ❖ Gebu paprašyti pagalbos. 	<p>Grupė, kitos įstaigos patalpos, kiemas.</p> <p>Logiko primo, programos Prezi taikymas IKT pagalba.</p>

<p>FIZINIS AKTYVUMAS <u>Vertybinė nuostata.</u> Noriai, džiaugsmingai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus.</p> <p><u>Esminis gebėjimas.</u> Eina, bėga, šliaužia, ropoja, lipa, šokinėja koordinuotai, išlaikydamas pusiausvyrą, spontaniškai ir tikslingai atlieka veiksmus, kuriems būtina akių-rankos koordinacija bei šlavėjusi smulkioji motorika.</p> <p>SAVIREGULIACIJA IR SAVIKONTROLĖ <u>Vertybinė nuostata.</u> Nusiteikęs valdyti emocijų raišką ir elgesį. <u>Esminis gebėjimas.</u> Laikosi susitarimų, elgiasi mandagiai, taikiai, bendraudamas su kitais bando kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus (suvaldo pyktį, neskaudina kito), įsiaudrinęs geba nusiraminti.</p> <p>KOMUNIKAVIMO</p> <p>SAKYTINĖ KALBA <u>Vertybinė nuostata.</u> Nusiteikęs išklaudyti kitą ir išreikšti save bei savo patirtį kalba. <u>Esminis gebėjimas</u> Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, kalba su suaugu siaisiais ir vaikais, natūraliai, laisvai išreikšdamas savo išgyvenimus,</p>	<p><i>Uždaviniai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Susipažinti su grupės vaikais bei ugdytojais. • Susipažinti su grupės ir darželio aplinka. • Supažindinti su žmogaus kūnu. • Gebėti papasakoti apie savo šeimą. • Ugdyti kalbinės kultūros įgūdžius, pratintis kalbėtis normaliu tonu. • Mokyti įvardinti gyvūnų jauniklius, augintinius. • Suteikti žinių apie galimus pavojus gatvėje, grupėje, žaidimų aikštelėje, namuose. 	<p style="text-align: center;">„Mano kūnas“</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Vartau knygeles, enciklopedijas, kuriose supažindinama su žmogaus kūnu. ❖ Gebu įvardinti žmogaus kūno dalis, sužinau apie jų reikšmę žmogaus organizmui. Žaidimas „Mano kūnas manęs klauso“. ❖ Jaučiu (šurkštu, švelnu, šalta, šilta), užuodžiu, matau, girdžiu, ragauju t. t. Žaidimas „Kiškio ausys“. ❖ „Kas maišelyje gyvena?“, „Ką išduoda nosytė?“, „Ką mato akytės?“, „Panašūs, bet skirtingi“. ❖ Sudarome ūgio, pėdučių, delnų diagramas. Piešiame save ant didelio popieriaus lapo, tapeto. ❖ Aš augu. Iš kaladžių statau tokio aukščio bokštą, koks yra mano ūgis. <p style="text-align: center;">„Mano šeima“</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Žinau, kas yra šeima (šėimos sudėtis, pareigos). ❖ Žinau savo šėimos narių vardus, amžių. ❖ Piešiu savo šėimos narius. Gaminu šėimos narių lėlytes. ❖ Klausausi bei kalbu apie žmones, našlaičius. ❖ Vartau atsineštus šėimos albumus. ❖ Susipažįstu su gyvūnų šėimomis, pristatau savo augintinį. <p style="text-align: center;">„Mano Mamytė“</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Piešiu Mamos portretą. ❖ Gaminu dovanėlę Mamai. ❖ Mokausi eilėraštką ir dainelę. 	<p>Grupė, medicinos kabinetas, biblioteka, kiemas.</p> <p>Knygos „Mano kūnas“, plakatai „Aukime sveiki ir saugūs“, žaidimas „Augu ir keičiuosi“.</p> <p>Grupė, muzikos salė. Šėimos narių nuotraukos.</p> <p>Muzikos salė, grupė. Loto namai, surengtas grupės vaikų sveikinimas mamoms.</p>
--	--	---	--

<p>patirtį, mintis, intuityviai junta kalbos grožį.</p> <p>RAŠY TINĖ KALBA <u>Vert ybinė nuostata.</u> Domisi rašytiniais ženklais, simboliais, skaitomu tekstu. <u>Esminis gebėjimas.</u> Atpažįsta ir rašinėja raides, žodžius bei kitokius simbolius, pradeda skaitinėti. Pažįsta aplinkinį pasaulį, tenkina bendravimo ir savirealizacijos poreikį, keičiasi sumanymais, idėjomis, perima tautos kultūros paveldą bei gimtosios kalbos modelį.</p> <p>SAVIREGULIACIJA IR SAVIKONTROLĖ <u>Vert ybinė nuostata.</u> Nusiteikęs valdyti emocijų raišką ir elgesį. <u>Esminis gebėjimas.</u> Laikosi susitarimų, elgiasi mandagiai, taikiai, bendraudamas su kitais bando kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus (suvaldo pyktį, neskaudina kito), įsiau drinęs geba nusiraminti.</p> <p>MENINĖ RAIŠKA <u>Vert ybinė nuostata.</u> Jaučia meninės raiškos džiaugsmą, rodo norą aktyviai dalyvauti meninėje veikloje. <u>Esminis gebėjimas.</u> Spontaniškai ir savitai reiškia išpūdžius, išgyvenimus, mintis, patirtas emocijas muzikuodamas, šokdamas, vaidindamas, vizualinėje kūryboje.</p>		<p style="text-align: center;">„Aš saugus“</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Gebu atpažinti pavojingus objektus ir žinau, kaip ir kur saugiai elgtis. ❖ Mokausi pereiti pėsčiųjų perėją. ❖ Vykstu į edukacinę programą Kauno lopšelyje-darželyje „Žilvitis“. 	<p>Grupė, gatvė, kiemas, Kauno lopšelis-darželis „Žilvitis“, žaidimas „Pavojingi daiktai“, Saugaus eismo, elgesio plakatai, knygelė „Jeigu būsi atsargus-augsi sveikas ir stiprus“, „Saugus kelias“.</p>
--	--	---	--

KOMPETENCIJOS	TEMA	GALIMAS TURINYS	APLINKA, UGDUMOSI MEDŽIAGA
<p>PAŽINIMO</p> <p>APLINKOS PAŽINIMAS <u>Vertybinė nuostata.</u> Nori pažinti bei suprasti save ir aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja. <u>Esminis gebėjimas.</u></p> <p>Įvardija ir bando paaiškinti socialinius bei gamtos reiškinius, apibūdinti save, savo gyvenamąją vietą, šeimą, kaimynus, gyvosios ir negyvosios gamtos objektus, domisi technika ir noriai mokosi ja naudotis.</p>	<p>„NORIU AUGTI SVEIKAS“</p> <p><i>Tikslas:</i> Ugdyti sveikus vaikų įpročius, gerus vaikų tarpusavio santykius.</p> <p><i>Uždaviniai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Plėsti vaikų žinias apie įvairias sporto šakas. • Skatinti sportuoti. 	<p>„Aš sportuoju“</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Vartau knygeles, žurnalus, enciklopedijas. ❖ Gebu pažinti keletą sporto šakų. Svečiuose sportininkas. ❖ Žaidžiu įvairius judrius žaidimus. ❖ Moku dalintis su kitais, gebu išlaukti savo eilės. 	<p>Grupė, sporto salė, darželio kiemas, biblioteka. Sportinis inventorių, triratukai, paspirtukai.</p>

<p>SKAIČIAVIMAS IR MATAVIMAS <u>Vertybinė nuostata.</u> Nusiteikęs pasaulį pažinti skaičiuodamas ir matuodamas. <u>Esminis gebėjimas.</u> Geba skaičiuoti daiktus, palygti daiktų grupes pagal kiekį, vartoti skaitmenis, apibūdinti daikto vietą eilėje, sudaryti sekas. Geba grupuoti daiktus pagal spalvą, formą, dydį. Jaučia dydžių skirtumus, daikto vietą ir padėtį erdvėje. Supranta ir vartoja žodžius, kuriais apibūdinamas atstumas, ilgis, masė, tūris, laikas. Pradeda suvokti laiko tėkmę ir trukmę .</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ugdyti vaikų higieninius įgūdžius. • Skatinti prižiūrėti savo išorę ir kūną. • Akcentuoti taisyklingą kalbą. • Skatinti prižiūrėti dantukus. • Plėsti vaikų žinias apie vaisius, daržoves, grybus, uogas. Apie obuolį sužinoti detaliau. • Skatinti sveikai maitintis. • Formuoti tyrinėjimo įgūdžius. 	<p style="text-align: center;">„Esu švarus ir tvarkingas“</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Rūpinuosi savo išvaizda, kalba. ❖ Suprantu kas yra kūno higiena. ❖ Tvarkau žaidimų kampelius, sudėtus asmeninius daiktus. ❖ Saugau ir prižiūriu (tvarkingai susidedu) savo drabužėlius. ❖ Padedu draugui. 	<p>Grupė, medicinos kabinetas, logopedinis kabinetas. Plakatai „Aukime sveiki ir saugūs“.</p>
<p>MOKĖJIMAS MOKYTIS <u>Vertybinė nuostata.</u> Noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ką išmoko. <u>Esminis gebėjimas.</u> Mokosi žaisdamas, stebėdamas kitus vaikus ir suaugusiuosius, klausinėdamas, ieškodamas informacijos, išbandydamas, sprendžiamas problemas, kurdamas, įvaldo kai kuriuos mokymosi būdus, pradeda suprasti mokymosi procesą.</p>		<p style="text-align: center;">„Noriu sveikų dantukų“</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Moku teisingai valytis dantukus. ❖ Žinau dantukų pavadinimus. ❖ Susipažįstu su sveiko maisto piramide. ❖ Kartu gaminame patiekalą. ❖ Išvyka į odontologijos kliniką „Neodenta“. 	<p>Grupė, muzikos salė, odontologijos kabinetas. Žaidimai „Auk sveikas“, Sveikas maistas“, muliažas, knygelės „Sveiki dantukai“, dantukų dėlionė, www.youtube.com/odontologijos programa vaikams.</p>
<p>PROBLEMŲ SPRENDIMAS <u>Vertybinė nuostata.</u> Nusiteikęs ieškoti išeičių kasdieniams iššūkiams bei sunkumams įveikti. <u>Esminis gebėjimas.</u> Atpažįsta ką nors veikiant kilusius iššūkius bei sunkumus, dažniausiai supranta, kodėl jie kilo, suvokia savo ir kitų ketinimus, ieško tinkamų sprendimų ką nors</p>		<p style="text-align: center;">„Rudens gėrybės“</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Vartau knygeles, paveikslėlius, kuriuose pavaizduota rudens gėrybės. ❖ Žinau daržovių, vaisių bei kitų gėrybių pavadinimus. Tyrinėju ir lyginu daržoves, vaisius su jų sėklomis. ❖ Piešiu ir spalvinu lapus, lipdau, aplikuoju, sveriu ir lyginu. Žaidimai „Rudeninės geometrinės figūros“, „Kaštonų matematika“. ❖ Tyrinėju obuolį. 	<p>Grupė, muzikos salė. Knygos, vaisiai, daržovės, logiko primo, loto, svarstyklės</p>

išbandydamas, tyrinėdamas,
aiškindamasis, bendradarbiaudamas,
pradedą numatyti priimtų sprendimų
pasekmes.

TYRINĖJIMAS

Vertybiniė nuostata.

Smalsus, domisi viskuo, kas vyksta
aplinkui, noriai stebi, bando, samprotauja.

Esminis gebėjimas.

Aktyviai tyrinėja save, socialinę,
kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo
tyrinėjimo būdus (stebėjimą, bandymą,
klausinėjimą), mąsto ir samprotauja apie
tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.

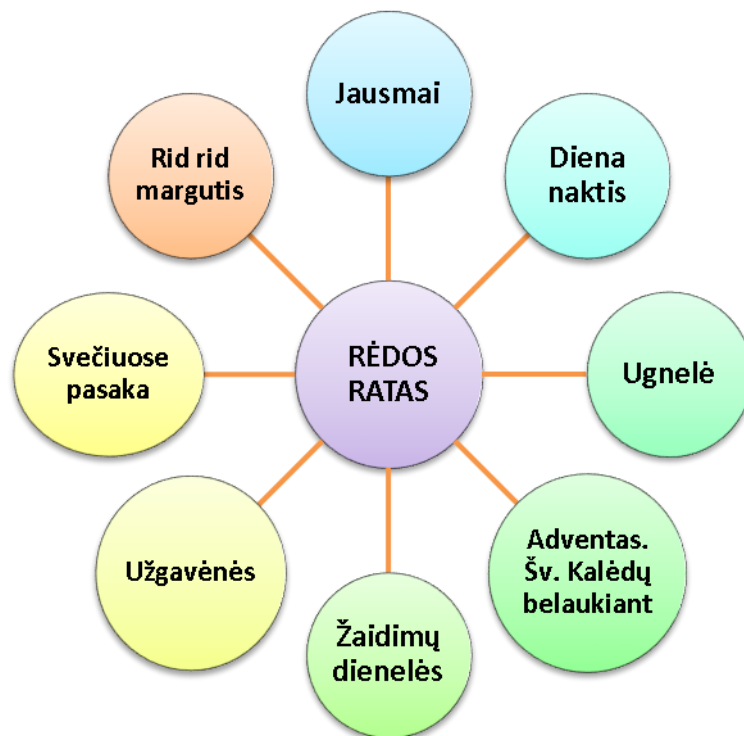
INICIATYVUMAS IR ATKAKLUMAS

Vertybiniė nuostata.

Didžiuojasi savimi ir didėjančiais savo
gebėjimais.

Esminis gebėjimas.

Savo iniciatyva pagal pomėgius pasirenka
veiklą, ilgą išitraukia ir ją plėtoja, geba
pratęsti veiklą po tam tikro laiko tarpo,
kreipiasi į suaugusiųjų pagalbą, kai pats
nepajėgia susidoroti su kilusiais
sunkumais.

KOMPETENCIJOS	TEMA	GALIMAS TURINYS	APLINKA, UGDYMOŠI MEDŽIAGA
<p>SOCIALINĖ</p> <p>EMOCIJŲ SUVOKIMAS IR RAIŠKA</p> <p><u>Vertybiniė nuostata.</u></p> <p>Domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais.</p> <p><u>Esminis gebėjimas.</u></p> <p>Atpažįsta bei įvardija savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis, įprastose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus (užjaučia, padeda).</p>	<p>„RĖDOS RATAS“</p> <p><i>Tikslas:</i></p> <p>Supažindinti vaikus su metų laikų kaita.</p> <p><i>Uždaviniai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Skatinti vaikus atpažinti savo jausmus, emocijas. • Išsiaiškinti kuo skiriasi diena nuo nakties. Skirti dienos bei nakties šviesulius. • Sužinoti apie pagyvenusio amžiaus žmones ir galimos 	<p>„Jausmai“</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Stebiu paveikslėlius su mimikomis ir gaminu Nuotaikų lėles. ❖ Moku įvardinti emocijas matytuose paveikslėliuose. ❖ Suprantu sąvokas: linksmas, liūdnas, geras, piktas. ❖ Randu knygelėse, žurnaluose paveikslėlių, vaizduojančių įvairias žmonių mimikas. ❖ Suprantu kada ir kaip jaučiasi mane supantys žmonės. 	<p>Grupė, muzikos salė.</p> <p>Nuotaikų lėlytės, žaidimas „Kas gerai ir kas blogai“, Kimočiai, nuotaikų kortelės.</p>

<p>SAVIREGULIACIJA IR SAVIKONTROLĖ <u>Vertybinių nuostatų.</u> Nusiteikęs valdyti emocijų raišką ir elgesį.</p> <p><u>Esminis gebėjimas.</u> Laikosi susitarimų, elgiasi mandagiai, taikiai, bendraudamas su kitais bando kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus (suvaldo pyktį, neskaudina kito), įsiaudrinęs geba nusiraminti.</p> <p>SAVIVOKA IR SAVIGARBA <u>Vertybinių nuostatų.</u> Save vertina teigiamai.</p> <p><u>Esminis gebėjimas.</u> Supranta savo asmens tapatumą („aš esu, buvau, būsiu“), pasako, kad yra berniukas / mergaitė, priskiria save savo šeimai, grupei, bendruomenei, pasitiki savimi ir savo gebėjimais, palankiai kalba apie save, tikisi, kad kitiems jis patinka, supranta, gina savo teises būti bei žaisti drauge su kitais.</p> <p>SANTYKIAI SU SUAUGUSIAISIAIS <u>Vertybinių nuostatų.</u> Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiaisiais.</p> <p><u>Esminis gebėjimas.</u> Pasitiki pedagogais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdienėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai reiškia jiems savo nuomonę, tariasi, derasi; žino, kaip reikia</p>	<p>pagalbos būdus jiems.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Padėti suprasti, kad ugnis ne tik naudinga, bet gali būti ir pavojinga. • Aptarti Vėlinių tradicijas. • Padėti vaikams suvokti, jog sulaukus Šv. Kalėdų baigiasi tamsusis metų laikotarpis. • Ruoštis Šv. Kalėdom. • Tausoti draugų žaislus ir daiktus. • Mokyti dalintis. • Laikytis konkretaus žaidimo taisyklių ir padėti suprasti kodėl jos reikalingos. • Tęsti pasakos sekimą. • Susipažinti su pasakų personažais ir išsiaiškinti, aptarti jų emocijas. • Padėti vaikams suprasti šv. Velykų prasmę. • Paaiškinti tradicinių kiaušinio marginimo simbolių reikšmę. <p>Susipažinti su Užgavėnių personažais, tradicijomis.</p>	<p>„Diena naktis“</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Stebiu, ieškau knygelėse, žurnaluose dienai ir naktčiai būdingų ženklų, atpažįstu juos. ❖ Moku paaiškinti ir pastebiu paros laiko skirtumus. Žaidžiu šešėlių teatrą. ❖ Lankstau, karpau – diena, naktis. Vakaras tamsoje. Šviečiame įvairiais šviesos šaltiniais tamsoje. ❖ Žinau savaitės dienas. ❖ Suprantu kas yra saulė, mėnulis, žvaigždės. ❖ Žinau ir nupiešiu mėnulio fazes. Mėnulio dėlionės. Gaminu blogų sapnų gaudyklę. ❖ Žinau naktį aktyvius gyvūnus. ❖ Sužinau, kad saulė yra žvaigždė. Saulės spindulėlių dėlionė. 	<p>Grupė, biblioteka, Lėlių teatras. Žaidimas „Diena ir naktis“, vaizdinė medžiaga „Para“, įvairūs šviesos šaltiniai, šešėlių teatras,</p> <p>šviesos stalas, smėlio laikrodis.</p>
		<p>„Ugnelė“</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Žinau ugnies šaltinius, galimus pavojus. ❖ Suprantu žvakelių deginimo prasmę per Vėlines. ❖ Iš antrinių žaliavų gaminu žvakeles. ❖ Pasakoju apie savo senelius. ❖ Aplankau paminklą partizanui, uždegu žvakele. ❖ Ruošiuosi „Žibintų“ šventei. 	<p>Grupė, muzikos salė, kapinės, kiemas, paminklas žuvusiam partizanui. Žibintai, žvakės, šviečiančios lazdos, fakelai, laužas, vaško lakštai.</p>
		<p>„Adventas. Šventų Kalėdų belaukiant“</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Gaminame Advento kalendorių. Kuriame „Gerumo juosta“, Advento medį. ❖ Puošiame aplinką. ❖ Aptariame Advento laikotarpio bei Šv. Kalėdų tradicijas. ❖ Atidarome kalėdinį pašta. ❖ Ruošiamės kalėdinei šventei. 	<p>Grupė, muzikos salė Eglutė, kalėdinis paštas, advento vainikas ir kalendorius.</p>

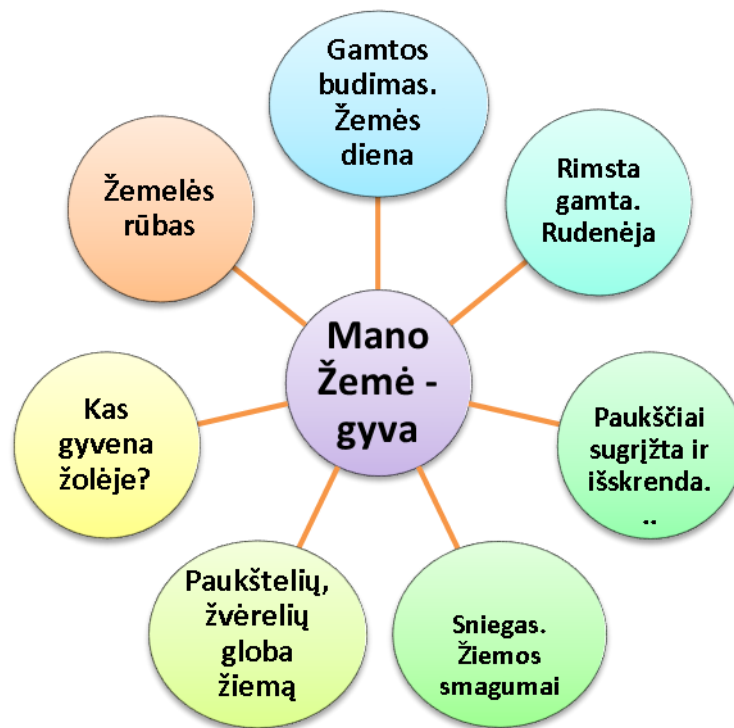

<p>elgtis su nepažįstamais suaugusiais.</p> <p>SANTYKIAI SU BENDRAAMŽIAIS <u>Vertybinė nuostata</u> Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su bendraamžiais. <u>Esminis gebėjimas.</u> Supranta, kas yra gerai, kas blogai, draugauja bent su vienu vaiku, palankiai bendrauja su visais (supranta kitų norus, dalinasi žaislais, tariasi, užjaučia, padeda), suaugusiojo padedamas supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.</p>		<p>Žaidimų dienele</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Parodau draugams dovanėles gautas iš Kalėdų senelio. ❖ Žaidžiu su naujais stalo ir kitais žaislais ❖ Dalinuosi. ❖ Žaisdamas laikausi taisyklių 	<p>Grupė. Lavinamieji žaidimai, logiko primo, konstruktoriai, dėlionės</p>
<p>INICIATYVUMAS IR ATKAKLUMAS <u>Vertybinė nuostata.</u> Didžiuojasi savimi ir didėjančiais savo gebėjimais. <u>Esminis gebėjimas.</u> Savo iniciatyva pagal pomėgius pasirenka veiklą, ilgam įsitraukia ir ją plėtoja, geba pratęsti veiklą po tam tikro laiko tarpo, kreipiasi į suaugusįjį pagalbos, kai pats nepajėgia susidoroti su kilusiais sunkumais.</p> <p>PROBLEMŲ SPRENDIMAS <u>Vertybinė nuostata.</u> Nusiteikęs ieškoti išeičių kasdienams iššūkiams bei sunkumams įveikti. <u>Esminis gebėjimas.</u> Atpažįsta ką nors veikiant kilusius iššūkius bei sunkumus, dažniausiai supranta, kodėl jie kilo, suvokia savo ir kitų ketinimus, ieško tinkamų sprendimų ką nors išbandydamas, tyrinėdamas, aiškindamasis, bendradarbiaudamas, pradeda numatyti priimtų sprendimų pasekmes.</p>		<p>Užgavėnės</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Mokausi Užgavėnių žaidimų ir ratelių. ❖ Gaminu kaukę. ❖ Dalyvauju eitynėse. 	<p>Kiemas, muzikos salė, grupė. Kaukės, laužas, personažai.</p>
		<p>„Svečiuose pasaka“</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Iš namų atsinešu įdomiausią pasakų knygą. ❖ Pristatau man įdomiausią pasaką, pasakos veikėją. ❖ Inscenizuojame. ❖ Pasakų veikėjų paradas. ❖ Kuriamo pasaką. 	<p>Lėlių teatras, grupė, biblioteka. Bendradarbiavimas su 1-4 kl. mokiniais, pirštukinės lėlės, karūnos.</p>
		<p>„Rid rid margutis“</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Tyrinėju kiaušinį. ❖ Ruošiuosi Šv. Velykom ❖ Marginu kiaušinius, suprantu marginimo prasmę ir keletą simbolių. ❖ Surengiame margučių ridenimo varžybas. 	<p>Grupė, kiemas, muzikos salė, Kauno lėlių teatras, biblioteka (vaikų literatūros skyrius), knygynas. Rinkinys „Spalvoti kiaušiniai“, Logico primo, loveliai, personažai.</p>

KOMPETENCIJOS	TEMA	GALIMAS TURINYS	APLINKA, UGDYMOŠI MEDŽIAGA
<i>MENINĖ</i> MENINĖ RAIŠKA <u>Vertybinė nuostata.</u> Jaučia meninės raiškos džiaugsmą, rodo norą aktyviai dalyvauti meninėje veikloje. <u>Esminis gebėjimas.</u> Spontaniškai ir savitai reiškia išpūdžius, išgyvenimus, mintis, patirtas emocijas muzikuodamas, šokdamas, vaidindamas, vizualinėje kūryboje	„MANO TĒVIŠKĒLĒ“ <i>Tikslas:</i> Ugdyti pagarbą ir meilę gimtajam miestui, gimtajai šaliai Lietuvai. <i>Uždaviniai:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Supažindinti su miesto mikrorajonais, lankytinomis vietomis, muziejais. • Lankytis muziejuose, teatruose. • Skirti Lietuvos simboliką. • Suvokti miesto ir kaimo skirtumus. 	„Mano gimtasis Kaunas“ <ul style="list-style-type: none"> ❖ Vartau knygeles, atvirukus ir atpažįstu kai kurias miesto žymias vietas. ❖ Žinau savo mikrorajoną, gatvę, namo numerį. ❖ Piešiu savo miestą. 	Grupė, aplinka lauke. Lankymasis mieste. Knygos ir filmai apie Kauną.
		„Lietuvos miestai, kaimai, sodybos“ <ul style="list-style-type: none"> ❖ Žinau kai kurių Lietuvos miestų pavadinimus. ❖ Žinau Lietuvos sostinę, uostamiestį. ❖ Gebu parodyti didžiausius Lietuvos miestus žemėlapyje. ❖ Pasakoju kur gyvena seneliai, giminės. ❖ Žiūriu video „Neregėta Lietuva“ ❖ Pasakoju apie savo apsilankymą kaime. ❖ Suprantu, kuo skiriasi miestas nuo kaimo. ❖ Surengiu parodą „Pas močiutę kaime“. 	Grupė, medicinos kabinetas, biblioteka. Knygos ir filmai apie Lietuvą.

<p>ESTETINIS SUVOKIMAS</p> <p><u>Vertybinių nuostata.</u></p> <p>Domisi, gėrįsi, grožįsi aplinka, meno kūriniams, menine veikla.</p> <p><u>Esminis gebėjimas.</u></p> <p>Pastebi ir žavisi aplinkos grožiu, meno kūriniams, džiaugiasi savo ir kitų kūryba, jaučia, suvokia ir apibūdina kai kuriuos muzikos, šokio, vaidybos, vizualaus meno estetikos ypatumus, reiškia savo estetinius potyrius, dalijasi išgyvenimais, išpūdžiais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Suprasti žemdirbių triūso naudą. • Žinoti senovės lietuvių amatus. • Padėti vaikams suvokti Lietuvos gamtos unikalumą, grožį. • Supažindinti su Joninių (Rasų) papročiais. 	<p style="text-align: center;">„Lietuva – Tėvynė mano“</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Klausausi Lietuvos himno. ❖ Žinau Lietuvos valstybines šventes. ❖ Skiriu Lietuvos simboliką – herbą, vėliavą. ❖ Piešiu, klijuoju pilis, Lietuvos vėliavą. ❖ Dalyvauju šventėje. ❖ Žaidžiu lietuvių liaudies žaidimus. ❖ Dalyvauju šventėje „Tau, Lietuva“. 	<p>Grupė, muzikos salė.</p> <p>IKT, Lietuvos vėliava, herbas, himnas.</p>
		<p style="text-align: center;">„Amatai. Kaziuko mugė. Raštų įvairovė“</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Apžiūrini senovinius rakandus. ❖ Žinau senuosius amatus. ❖ Bandau „austi, žiesti, pinti krepšius“. ❖ Dalyvauju „Kaziuko mugėje“. ❖ Stebiu, lyginu raštus lietuvių tautiniuose rūbuose, buities rakanduose. Matytus raštus bandau atkurti. 	<p>Grupė, salė, įstaigos muziejus.</p> <p>Knygos „Lietuvos liaudies menas“, „Rankdarbiai“, Logiko primo, IKT, akmenukai.</p>
		<p style="text-align: center;">Sveika, vasara!</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Susipažįstu su žolynais, uogomis. ❖ Išmoku pinti vainikus. ❖ Žaidžiu lietuvių liaudies žaidimus, ratelius. ❖ Švenčiu Vasaros šventę. 	<p>Grupė, įstaigos kiemas, Pieva, aitvarai, smėlis, įvairios uogos, muilo burbulai.</p>

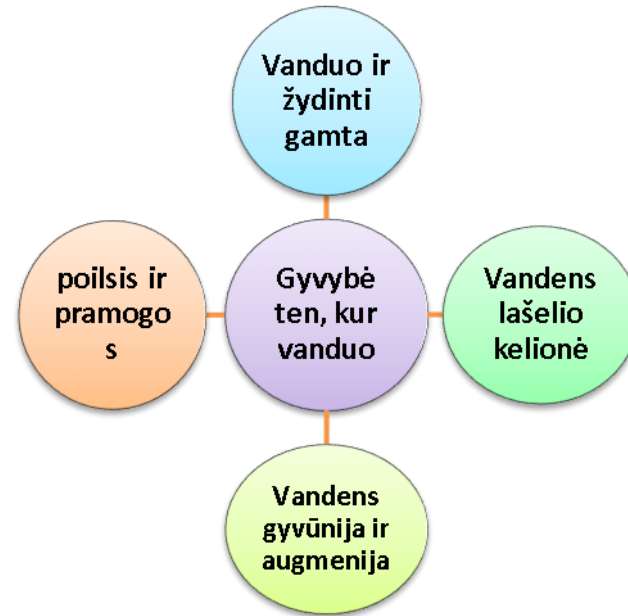

KOMPETENCIJOS	TEMA	GALIMAS TURINYS	APLINKA, UGDYMO SI MEDŽIAGA
<p>KŪRYBIŠKUMAS <u>Vertybinių nuostatų.</u> Jaučia kūrybinės laisvės, spontaniškos improvizacijos bei kūrybos džiaugsmą. <u>Esminis gebėjimas.</u> Savitai reiškia savo išpūdžius įvairioje veikloje, ieško nežinomos informacijos, siūlo naujas, netikėtas idėjas ir jas savitai įgyvendina.</p>	<p>„MANO ŽEMĖ - GYVA“ <i>Tikslas:</i> Parodyti kokia svarbi žmogui yra gamta, jos teikiami išteklių ir grožis įvairiu metų laiku <i>Uždaviniai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Siekti, jog vaikai gerbtų, mylėtų ir saugotų Žemę. 	<p>„Gamtos budimas. Žemės diena“</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Stebiu bundančią gamtą. ❖ Diskutuoju apie teršiamą gamtą. ❖ Piešiu, lupdau, aplikuoju žemės rutulį. ❖ Gaminu drabelius iš antrinių žaliavų. ❖ Paminime Žemės dieną. ❖ Sėju į vazonėlius gėlių sėklytes. ❖ 	<p>Grupė, kitos įstaigos patalpos, kiemas. Gaublys, enciklopedijos, sėklos, darbo įrankiai.</p>
<p>PROBLEMŲ SPRENDIMAS <u>Vertybinių nuostatų.</u> Nusiteikęs ieškoti išiečių kasdienams iššūkiams bei sunkumams įveikti.</p>		<p>„Rimsta gamta. Rudenėja...“</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Kartu su draugu renku juos ir rūšiuoju. ❖ Žinau koks soduose ir daržuose Stebiu kaip lapai keičia spalvą ir krinta, sunoksta derlius. 	<p>Grupė, dailės studija, kiemas. Žaidimas „Atpažink medžius“, medžių lapai</p>

<p><u>Esminis gebėjimas.</u> Atpažįsta ką nors veikiant kilusius iššūkius bei sunkumus, dažniausiai supranta, kodėl jie kilo, suvokia savo ir kitų ketinimus, ieško tinkamų sprendimų ką nors išbandydamas, tyrinėdamas, aiškindamasis, bendradarbiaudamas, pradeda numatyti priimtų sprendimų pasekmes.</p> <p>INICIATYVUMAS IR ATKAKLUMAS <u>Vertybinių nuostata.</u> Didžiuojasi savimi ir didėjančiais savo gebėjimais. <u>Esminis gebėjimas.</u> Savo iniciatyva pagal pomėgius pasirenka veiklą, ilgam įsitraukia ir ją plėtoja, geba pratęsti veiklą po tam tikro laiko tarpo, kreipiasi į suaugusįjį pagalbos, kai pats nepajėgia susidoroti su kilusiais sunkumais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Skatinti džiaugtis bundančia gamta, Sodinti, sėti, stebėti, tyrinėti, lyginti, eksperimentuoti, ragauti. • Mokyti pastebėti, kad geometrines figūras galima rasti ir gamtoje, artimiausioje aplinkoje. • Supažindinti su grįžtančiais paukščiais, atpažinti 3–5 paukščius, stebėti, laukti iš šiltų kraštų sugrįžtančių paukštelių. • Paaiškinti lietuvių liaudies raštų simbolius. • Padėti suprasti Šv. Velykų prasmę. • Padėti suprasti, iš kur atsiranda sniegas, koku metų laikų iškrinta. • Skatinti vaikus globoti žvėrelius, paukštelių. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Žinau, kad trumpėja dienos. Matuoju šešėlių. ❖ Kuriu rudeninį koliažą, lapo žmogeliuką. ❖ Puošu geometrines figūras. ❖ Apklįjuoju kvadratą, stačiakampį, trikampį, apskritimą. <p>„Paukšteliai sugrįžta ir išskrenda...“</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Iš knygelių, enciklopedijų susipažįstu su Lietuvoje gyvenančiais paukščiais. ❖ Aplankau Kauno T. Ivanausko zoologijos muziejų. ❖ Lipdau, aplikuoju paukštelių. ❖ Bandau išsiaiškinti: pingvinas paukštis, bet ar skraiduolis. ❖ Darbeliams naudoju popieriaus plastiką. ❖ Šventė „Sveiki gyvi, paukščiai!“ <p>„Sniegas. Jo savybės. Žiemos smagumai“</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Lauke stebiu sniegą, atsinešus į grupę. ❖ Žinau iš kur atsiranda sniegas ir koku metų laiku jis būna. 	<p>ir vaisiai.</p> <p>Grupė, biblioteka, muziejus, muzikos salė. Žurnalai „Lututė“, Knygos „Paukščių abėcėlė“, „Tegul vaikai ir paukščiai skraido“, paukščių pamėgdžiojimai, paukščių balsų įrašai.</p> <p>Grupė, įstaigos kiemas. Sniego kastuvai, formos ledui, kibirėliai, plastikiniai indeliai, padidinimo stiklas.</p>
---	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Suvokti, kodėl keičiantis metų laikams keičiasi ne tik žmonių apranga, bet ir gamtos rūbas. • Skirti vabalėlius, drugelius ir šliužus. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Piešiu, lipdau, karpau snaiges, senius besmegenius. Lipdau įvairias skulptūras iš sniego, žaidžiu su sniegu, dažau guašu. Sniego ir ledo eksperimentai. Ledo papuošalo gamyba. ❖ Lipdau įvairias skulptūras iš sniego, žaidžiu su sniegu, dažau guašu. Sniego ir ledo eksperimentai. Ledo papuošalo gamyba. ❖ Dalyvauju sporto šventėje „Žiemos smagumai“. 	
		<p>„Paukštelių, žvėrelių globa žiemą“</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Gaminame lesyklėles, į kurias kasdien paberiamo trupinėlių. ❖ Atpažįstu keletą Lietuvoje žiemojančių paukščių. ❖ Sužinau apie žvėrelius, kurie žiemos metu miega. ❖ Lankausi Kauno T. Ivanausko zoologijos muziejuje. 	Grupė, įstaigos kiemas, edukacinė išvyka.
		<p>„Kas gyvena žolėje?“</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Vartau knygeles, enciklopedijas, kuriose susipažįstu su įvairiais vabalėliais, vabzdžiais, šliužais. ❖ Gebu skirti dažniau žolėje sutinkamus vabalėlius. ❖ Lauke ieškau ir stebiu vabalėlius, drugelius, sraigės. ❖ Tyrinėju padidinamuoju stiklu. ❖ Piešiu, lipdau. ❖ Atlieku įvairias užduotėles. 	Grupė, biblioteka, aplinka lauke. Boružių loto, dėlionė „Vabalai“, edukacinė programa „Vabalai“, animacija „Skruzdėlytė tauškalytė“.

		<p style="text-align: center;">„Žemelės rūbas“</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Skiriu ir atpažįstu metų laikus. ❖ Įvardiju žmonių aprangą skirtingu metų laiku. Ir aš keičiu drabužius... Drabužių koliažas. Žaidimai „Šilta, šalta, lyja“, „Raskime pirštinių porą“, „Pirštinaičių matematika“, simetriniai drabužių piešinukai. ❖ Ruošiuosi ir dalyvauju kepurių parade. 	<p>Grupė, biblioteka, salė, kiemas. Žaidimas „Metų ratas“, „Drabužiai ir apavas“.</p>
--	--	---	---

KOMPETENCIJOS	TEMA	GALIMAS TURINYS	APLINKA, UGDYMOŠI MEDŽIAGA
<p>TYRINĖJIMAS <u>Vertybinė nuostata.</u> Smalsus, domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando, samprotauja. <u>Esminis gebėjimas.</u> Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, bandymą, klausinėjimą), mąsto ir samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.</p>	<p>„GYVYBĖ TEN, KUR VANDUO“</p> <p><i>Tikslas:</i> Ugdyti supratimą apie vandens reikšmę žmogui ir visi gyvajai gamtai. Saugoti mus supančią gamtą.</p> <p><i>Uždaviniai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Suvokti, iš kur atsiranda vanduo. Aiškintis ir suprasti nuolatinį vandens kitimą ir 	<p>„Vanduo ir žydinti gamta“</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Vartau knygeles, enciklopedijas, stebiu paveikslėlius. ❖ Stebiu žydinčius augalus, gebu juos įvardinti. ❖ Persodinu sėjinukus į gėlyną. ❖ Piešiu, aplikuojame įvairias gėlytes, žiedelius. ❖ Suprantu vandens svarbą gyvajai gamtai. 	<p>Grupė, įstaigos aplinka kieme. Enciklopedija „Žemė“, darbas grupelėmis.</p>

	<p>judėjimą, supažindinti su vandens savybėmis. Suvokti vandens reikšmę gyvybei.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Supažindinti su įvairiais vandens telkiniais. • Suvokti kas ir kaip teršia vandens telkinius, kaip svarbu saugoti vandenį nuo taršos. • Supažindinti su vandens fauna ir flora. • Pateikti pavyzdžių, kur naudojamas vanduo (hidroelektrinės, vandens transportas, žuvininkystė, kiti vandens išteklių (druska, gintaras, perlai, kriauklės). • Papasakoti apie galimus atostogų praleidimų būdus ir vandens pramogas. • Supažindinti su Lietuvos kurortais. • Kalbėti apie atostogas praleidžiamas Lietuvos bei užsienio kurortuose. 	<p>„Vandens lašelio kelionė“</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Analizuoju vandens kelionę iš dangaus į žemę ir atgal. ❖ Pasigaminu plakata, kuriame atsispindi vandens ❖ Analizuoju lašelio kelionę (kelio iš dangaus į žemę ir atgal). ❖ Pilstau vandenį dubenyse. Naudoju įvairaus tūrio indus. ❖ Dažau vandenį akvarele. ❖ Matuoju vandens temperatūrą (karštas, šiltas, šaltas). ❖ Piešiu debesis, lietu, vaivorykštę. 	<p>Grupė, prausykla, muzikos salė. Enciklopedija „Žemė“, animacija „Tekėk, upeliuk!“, plakatai, IKT programa Frepy „Mokomės linksmi“.</p>
		<p>„Vandens gyvūnija ir augmenija“</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Vartau knygeles, paveikslėlius. ❖ Gebu įvardinti vandens gyvūnus ir keletą augalų. ❖ Suprantu vandens gyvūnų bei augalų svarbą bei naudą žmogui. ❖ Piešiu, aplikuoju vandens gyvūnus, augalus. Iš popieriaus lankstau žuvelę, varlytes. 	<p>Grupė, biblioteka, kiemas, dailės studija. Žurnalai „Lututė“, IKT programa Frepy „Mokomės linksmi“, akvariumas.</p>

		<p>„Poilsis ir pramogos“</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Tyrinėju gaublį, Lietuvos žemėlapi. ❖ Žaidžiu su smėliu, vandeniu. Kalbu apie atostogas, jų praleidimo būdus. Sužinau Lietuvos kurortų pavadinimus.	<p>Grupė, kiemas. Žaidimas „Kelionė per Lietuvą“.</p>
--	--	---	---

V. UGDYMO PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

Neatsiejama ugdymo dalis yra ugdytinių vertinimas. Vaiko pasiekimų vertinimas – tai nuolatinis informacijos apie vaiką, jo ugdymosi ypatumus ir daromą pažangą kaupimas, interpretavimas ir apibendrinimas. Vertinimas grindžiamas kasdieniu vaiko pažangos stebėjimu, skatinimu, grįžtamoju ryšiu, aktyviu vaiko vaidmeniu šiame procese. Vertinimas atliekamas taip, kad garantuotų gerą vaiko savijautą ir skatintų ugdymą(si), tai yra padėtų vaikui išgyventi sėkmės jausmą, motyvuotų ugdytis.

Pagrindiniai vaiko pasiekimų vertintojai - auklėtojos. Vaiko pasiekimų vertinime taip pat dalyvauja tėvai(globėjai) ir patys vaikai. Vaikui pradėjus lankyti įstaigą, auklėtojos iš tėvų (globėjų) surenka informaciją apie vaiko pomėgius, jau turimus gebėjimus.

Ugdytinio daroma pažanga yra vertinama nuolat, pasirenkant vertinimo būdus ir metodus: stebėjimą, pokalbį, diskusiją, vaiko pasakojimus, jo darbelių ir veiklos analizę, garso, vaizdo įrašus, fotografiją ir kita.

Specialiųjų poreikių vaikų individuali ugdymosi programa ir numatomi pasiekimai sudaromi, remiantis gydytojo pediatro, miesto PPT išvadomis. Specialiųjų ugdymo(si) poreikių turinčių mokinių pažanga ir pasiekimai aptariami dalyvaujant specialistams. Vaiko vertinimo duomenys neviešinami, garantuojamas jų saugumas.

Ugdytinių pasiekimų įvertinimas vykdomas du kartus per mokslo metus:

pirmą kartą - rugsėjo, spalio mėnesiais, antrąjį kartą - balandžio, gegužės mėnesiais. Palyginama vaiko kalbos, bendravimo, elgesio situacijos, kūrybos darbeliai su pasiekimų žingsnių aprašymais (Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas). Auklėtoja, remdamasi vaiko pasiekimų įrodymų analize, vaiko darbų applanke, parengia pasiekimų diagramą. Pirmo vertinimo metu, nubrėžiama kreivė, kuri rodo individualius vaiko pasiekimų žingsnius 18-oje sričių. Auklėtoja įvertina, kurį žingsnį vaikas pasiekė, ir planuoja veiklą, skirtą kitam žingsniui pasiekti. Antrojo vertinimo metu, tame pačiame lape brėžiama kitos spalvos kreivė, kuri parodo vaiko pasiektus rezultatus mokslo metų pabaigoje. (1 priedas).

Ugdymo(si) pasiekimai kaupiami ir dokumentuojami vaiko pasiekimų applanke. Kartu su vaiku auklėtoja atrenka ir kaupia vaiko dailės ir kitus darbelius, rašytinės kalbos pavyzdžius. Taip pat applanke kaupiami vaiko samprotavimai, idėjos, atsakymai į klausimus ar patys klausimai. Filmuota veikla, fotonuotraukos kaupiamos skaitmeninėse laikmenose.

Surinka medžiaga segami eilės tvarka, kuri aiškiai rodo vaiko daromą pažangą.

Tėvams teikiama informacija apie vaiko kasdienes, savaitinius, mėnesio ugdymo pasiekimus įvairiomis formomis: pokalbis, elektroninis laiškas, tėvų dienos, susirinkimai, vaikų darbų

parodos, pasirodymai, vaiko pasiekimų aplankas, kurį tėvai gali keletui dienų parsinešti į namus.

Po kiekvieno įvertinimo (spalio, gegužės mėn.), du kartus metuose, apie ugdytinių pasiekimus visose ugdymosi srityse, vertybines nuostatas ir įgytus gebėjimus individualaus pokalbio metu informuojami tėvai ar globėjai.

Mokslo metų pabaigoje aplankas su vaiko darbais atiduodamas tėvams.

Vaikui pereinant į priešmokyklinio ugdymo grupę, jo įvertinimas (1priedas) perduodamas priešmokyklinio ugdymo pedagogui.

Vertinimo informacija naudojama: ugdymo individualizavimui ir ugdymo tęstinumo užtikrinimui, tėvų informavimui apie vaiko ugdymosi rezultatus, grupės vaikų pasiekimų apibendrinimui, ugdymo prioritetų numatymui ir tolesniam planavimui, ikimokyklinio ugdymo programos įgyvendinimo analizei atlikti, įstaigos ikimokyklinio ugdymo programai ir ugdymo procesui tobulinti. Vaiko pasiekimų ir pažangos refleksija gerina vaiko ugdymosi kokybę.

VI. NAUDOTA LITERATŪRA IR KITI INFORMACIJOS ŠALTINIAI:

1. Amonašvilis Š. „Kodėl mums negyventi kaip dvasios didvyriams“, „Šypsena mano, kur tu?“ Vilnius: Andrena, 2004.
2. Amonašvilis Š. „Skubėkite, vaikai, mokysimės skraidyti“, „Ką be širdies suprasime“ Vilnius: Andrena, 2005.
3. Amonašvilis Š. „Gyvenimo mokykla“ Vilnius: Andrena, 2009.
4. Amonašvilis Š. „Humanistinė individualaus vaiko ugdymo sistema“ autorinio seminaro medžiaga.
5. Aramavičiūtė V. „Auklėjimas ir dvasinė asmenybės raida“ Vilnius: Gimtasis žodis, 2005.
6. Bakūnaitė J. „Humanistinio vaikų ugdymo programa. Auginu gyvybės medį“. Vilnius: Eugrimas, 1998.
7. „Dorovė-asmenybės ugdymo pamatas: patirtis ir perspektyvos“ Kaunas: 2005.
8. Goleman D. „Emocinis intelektas“. Vilnius: Presvika, 2003.
9. „Humanistinės pedagogikos manifestas“. Vilnius: andrena, 2012.
10. Jankauskienė L., Monkevičienė O. ir kt. „Metodinės rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo programai rengti“ Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras, 2006.
11. Lepeškienė V. „Humanistinis ugdymas mokykloje“. Vilnius: Valstybinis leidybos centras, 1996.
12. Monkevičienė O. ir kt., Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas. Klaipėda: UAB „Baltic Printing Huose“, 2014.
13. Neifachas. S. „Ikimokyklinio ugdymo programos kokybės užtikrinimas: turinio konkretizavimas, tikslų ir uždavinių įgyvendinimas, atitikties nustatymas“ Vilnius : Ciklonas, 2008.
14. Stulginskis St. „Rytų kosminės legendos“. Vilnius : Lietuvos N. Rericho d-ja, 1999.
15. Szarkowicz D. „Stebėjimas ir refleksija vaikystėje“. Klaipėda : Žemaitijos spauda, 2010.
16. Žilienė D. O. „Šteinerio pedagogika ir jos pasekėjai“. Vilnius : Lietuvos Valdorfo pedagogikos centro l-kla, 2002.
17. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2003-07-09 įsak. Nr. 1015 „Dėl Priešmokyklinio ugdymo standarto ir Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklos programų ir išsilavinimo standartų I-IX klasėms tvirtinimo“.
18. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005-04-18 įsak. Nr. 627 „Dėl ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašo“.
19. Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos (2015)
http://issuu.com/ikimokyklinis/docs/knyga_-_rekomendacijos (žiūrėta 2015 04 18).

Ž I N G S N I A I	6																		
	5																		
	4																		
	3																		
	2																		
	1																		

Savivoka ir saviugarba

Kasdienio gyvenimo įgūdžiai

Fizinis aktyvumas

Emocijų suvokimas ir raiška

Santykiai su suaugusiais

Santykiai su bendraamžiais

Sakytinė kalba

Rašytinė kalba

Aplinkos pažinimas

Skaičiavimas ir matavimas

Meninė raiška

Estetinis suvokimas

Iniciatyvumas ir atkaklumas

Tyrinėjimas

Problemų sprendimas

Kūrybiškumas

Savireguliacija, savikontrolė
i a c i j a i s a v i k o n
Mokėjimas mokytis